

NÉMETH ANDRÁS

Alveoli

NÉMETH ANDRÁS

Alveoli

NÉMETH ANDRÁS

Alveoli

Helikon Kiadó

© Németh András, 2015
© Helikon Kiadó, 2015

HELIKON

Kiadja a Helikon Kiadó Kft., az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

E-mail: helikon@helikon.hu
Internet: www.helikon.hu

Borítóterv, tördelés és nyomdai előkészítés:
WellCom Stúdió
Stúdióigazgató: Maros Pál

Nyomdai kivitelezés:
Prime Rate Kft.

ISBN 978 963 227 467 6

Prelúdium

A salakot vigyed magaddal halálig?

Tudod, mi mindent őriz meg a tődőd?
Zugaiban ott a világ megbújó
mérge, a leüledett kátrány, korom,
a megismerés tüzének, az előd

örökké hajszolt, megszerezni vágyott
kincseinek maradéka, az amit
emberöltők sorával hitelesít
a befogadó tér, idő szájából

neked juttatott levegő, az lebeg
letagadhatatlan beavatások
nyomai fölött, oxigénszegény szél,

ezért légy kíméletes, se vele, se
mással ne égesd ki a benned biztos
helyre talált élethamis aranyból

a salakot. Vigyed magaddal halálig.

Lex loci

Én, Bábel csonkatornya,

éjszakáról éjszakára
engedelmeskedem
beteljesületlen álmaimnak,
aludjon el
más, ha fáznék, rámterül
holdszőtte ezüstlepel,
évezredek igaz jele
lesz rajtam, él, velem,

elképzelem, fészkelőhelyét
látva visszajár
hozzám dögevő
keselyűpár, vastag, vércsupasz
nyakuk olyan, mint két
trónteremoszlop, és tavasz
ígérkezik, csillagvirágos
mennyezetre már

megint odatapad
néhány homokszem, üstökös
mind, végül kísértetemberek
zűrzavarbeszéd
szájába hull egyformán
ropogni, míg ércvörös

téglatestektől megtisztult, lélegző
szélosszáriumként királyok helyén
vállamra teszi egy isten a kezét,
bár tudja, meg se véd,
érezem, nem építettem fel
magam hiába, én.

Szeptember másodikán

*– Örökségem, kisbirtokom,
határjelkorpusztól pusztaszélig
szántásra, vetésre vár.*

A szépség
árnyéka
nyúlik, fa
libeg még

az őszben,
tűfokba
néz hangya,
kiröppen

szeméből
széljárta
fű álma,
a télről

tücsök nem
hallgat, ma,
holnapra
arany szem

szerencsét
hozhatna,
fénybúza
rohad szét,

a részem,
rög újra
moccan, ha
helyettem

gyökértánc
mámorba
forgatja
ekém, ránc

simul föld
arcán, a
parcella
legyen zöld,

ne meddő
porbucka,
naplángra
emelt kő.

Múmiám

A hiábavalóság megérte.
Én ízeket keresek. A többi
társ a termés hitét. Ima félti?

A legutolsó, el sem ért gyümölcs.
Sokáig fentmaradt. Végre aztán
a szemem láttára vált le bambán
vénülő ágról. Töppedt húsa görcs

kéreg is lehetne, temetőránc
síron félreült szoknyán, piszkosan
száradt hírfolt meddőn, ha nem fogan
csemete, vad se, mit buja tűztánc

nap, szél vetne oda hímporában
hamvadó, telet átvészelt darázs
részségének, mikor nincs parázs
nyár. Légyféle telepedne rá. Van

belőle bőven. Muszájból teszem
be valamelyik üres, magamnak
szánt szüreti tálba. Mint királyt, csak
aranyág helyett a cserépverem

koporsóba. Múzeumba vinni,
kirabolni értelmetlen. (Annyi
szent időt meghozó test.) A semmi?

A kérkedésből nekünk ajándékozott húsevő virágra

Kővázában, díszként még jut neki
árnyék, lámpámnál azt nyitja ki
vágott szárral, szirmok mennyei
átkától sújtottan, szenvedni
sorsát, nálunk nincs légy, pók, ami
szentté tenné, pár nap múlva mi
sem látjuk, ránksózott trópusi
emlék, komposzt lesz, bár délszaki,
bomlasztják bábok furfangjai,
pár féreg, mint minket, majd elnyeli.

Intelem a túlértékelt befogadókészségről?

Kitett gyerek a karitatív ruha.
Javarészt keletnél távolibb körök
gyűrűzik az ujjaimra, mintha nős
rongyász lennék. Merített papír puha
bőrkötés mögé kívánczó örök
értékeinek second hand (rangidős)
előselejtezője. Meg ostoba
a műanyaghányad, matricapöcök
szelektálásához. Szakmány antihős.

Egyhez értek. Lefejteni a címkét,
a származásmegjelölést. A bántó
utalásokat. Jobb megszabadítani
a szegyenpaszománttól azt, mi nem vét
ellenem. És az ollóm tutifrankó.
Igaz, mást csinálok, mint sok, álmai
beteljesülésén fáradozó, bét
á után mondó szövőlány. Kibomló
hajjal, félvak szemmel. (Szent vagy démoni?)

Az én tennivalóm valamiféle
visszarendeződésgyakorlat, etűd
lenne, a lejtő, a lassú lecsúzás
fürkészőinek félrevezetése,
beledemografálva a sose prűd
férfiak, nők gyönyörébe, ha nincs más
gyümölcse szerelmüknek az előre
megígért hűségen kívül, ami lüd
meddőségnél is jó domesztikálás.

(Tudott) népességfogyás ellenében
idemagyarítom a szükségtörvény
marketingstatisztikáját. Beszélő
tényként. Lehámozva elveszthetetlen
héjnak megtapasztalt importárat, kény,
kedv szerint kvalitáshiányt a sértő
üzleti haszon magjáról. Bepöccen
tőle a silányra startoló, fősvény
pénztárca. S az áru sem visszatetsző.

Ezek után ugyan ki mondaná meg,
honnan is jött honderűm hivalkodás
nélküli büszkesége, a szerény, de
fumigálhatatlan, örökre vesztég
maradó családtagom. A nagymosás
lelki tükrétől folyvást ösztönözve
odafehérfakul a bőrre. Méreg
se önt el, ha szemközelben szálhibás,
átláthatok rajta, mint szitán. Nos, íme,

egy őszinte titkú sortárs. Hazafi.
Az. Tárgyként lélek. Nekem már valaki.
Félve fejtsétek le rólam, cunami
népek libidóirigy asszonyai.

Gomba a főtéren

Elfogad bármit, akár a szekerek.
Szolgaszíne és visszája a halál
ösvényének pora, ami kitalál

a lét minden rengetegéből. Törek

se kell neki, a tarló hulladéka.
De ott van a fogyó falu félkocsmá
boltjának falánál, iparjáromba
tartó buszra bámuló satnyacékla

szemek megváltó menhelyénél. Mérgét,
ha lenne, megosztaná velem. Ugyan
miért ne? Dühömben görbülök hétrét,

ahogy (t)enyészetvirágvárosára
taposok. Fektében, formára olyan,
mint egy kereszt. Majd az eső imája

lassan fölállítja úgyis gazdátlan
házak udvarára. És a lábamban

hiába görcs a múltvédő büszkeség,
nem vagyok több, mint menetrendet vizslató vendég.

Anzicsz, Albionból

*– A királynő
hivatalos születésnapján,
amikor nagyon korán keltem,
munkába menet, London egyik
elővárosában.*

Distanciák nélkül ugye nincs hely
túl tökéletes szavakhoz, én sem
várhatok csodát, de mégis érzem,
szimplabuszba lépve, jobb, ha Gergely

szenhétköznapijainak előnyét
megpróbálom pardonmozdulattal
a javamra fordítani, nappal
helyett a hajnali félhomály vét

hibát, tapogató talpam úgy kér
elnézést a nevében, hogy éber
nem lesz az utastérben gavallér

sarkú cipőjétől festve is gyér
hajáig migránspipere ember,
hortyog. Itt ő az angol hidegvér.

Babits, japánul?

*– Az intellektuális halál
ellen folytatott
mindennapos küzdelem?*

szárnyamban megbotlanál kishugom
cirógass ecsettel amíg iszom
és fölszikkad velem négy évszakom

már ne kelj át virágportengeren
csendgubóban hagyd meg az életem
a tuspillangóból nem lesz selyem

szemed árnyék alvó papírfalon
még a napfény is ittfelejt nekem
szűz meztelen mesém hozzádoson
a holdat más házába képzelem

az álom jel csak meg kell festenem
testemnél nincs maradandóbb korom
éjszakáim féltse az értelem
színek héja alatt az otthonom

Kenyérre, való

– *Emelkedettség helyett feuilleton.*

Végtelenségig? Vagy elég máig?

Valamiért, a pénzespostás
után, ahogy a kredenciókba
hull a nyugdíjmaradék, ott vár
a kapualjban, persze ki másra,

énrám, úgyse hiába, mismás
meséimre fogékonyan, ujjnyi
távolságról hall, mert az kell, bár
nekem, a céljaimhoz, elérni

mindahányat, amiket félcsámpás
párcipőm létükben akarva,
akaratlanul igazolhat, kár,

bizonyíthatna többet, nyarat, sás
terelte ösvényt, azon annyi
meztelen léptem jut sikersóvár

végtelenségig, hogy elég máig.

És találkozhatunk. Mint legutóbb.

Özvegyasszonykezéből hív a
szokásos, kisebb címletű, tompa
kék bankjegymenlevél a bolthoz.
Látom, társra is akadt, befoltoz

majd mindkettő félcsonka család
erszényén póre pénzt mégse galád
módon felkínáló lyukat. Vesz
máris jövőbelátó szemem szesz

lélekmelegítő adagja
szerint kortyba meg aprófalatba
mért ezt, azt. Jól tudom, sosem póz

húzná szelet fumigálva a nád
kezem az olcsóhoz, koronád
rajtam, te, bugás nyomor, de csak hoz

ma királyságom konyhánkra csokit.

A kérkedő büszkeség visz tovább. Holnapig?

A sajátomét és az utódaimra
tekintettel beütő karitatív
reskontót egybeházasítva megszülethet
a terített asztal. Végre olyan

vásárlás, aminek a szeretetxabija
biztosan nem csak mástól foganhat meg.
Nekem is részem van benne. Nagy öröm.
Megfogalmazva: a személytelen pénz.

Igaz, attól, hogy én teszem lányom, fiam elé
a nasit, még nem tér belém, vissza,
az önbecsülésem, de nekem, akinek semmi

sem jött össze, elnézem, gyerekeim egyszerre
kétfélét is képesek megmutatni magukból,
majszolnak, mosolyognak. Engem meg

a kérkedő büszkeség visz tovább. Holnapig.

Vidéki bejárónő meséje a halhatatlanságról, megelőzve falatozásra (is) váró örökösöket

A kés, ha vitázna,
a vaj, de hiába,
kenem ropogóska,
pazar pirítósra
azért is, a lánya
helyett, ki ne hányja,
maga,
édesanyalóka,

kitöltve teája,
kanálra se vár a
cukor, beleszórva
zizeg, meg a torta
papírja, zabálna
sütit kicsi árva,
maga,
édesanyalóka,

vihettem az ágyba
elégszer, a másra,
világra, orozta
az ördög, a holtra
vigyázhat a fáma,
nekem jut a lárma,
maga,
édesanyalóka,

a gyász, ezer ágra
szakadt vagyon, ássa
föl érte a bolha
utódait, ólba
velük, nos, az ábra
csak ez, beparázna,
maga,
édesanyalóka,

akárki csulája
leszek, bikasámfa
kerülget, az óra
ütött, a melómra
berág a családja,
na, szája kitátva,
maga,
édesanyalóka

nyel, és ma kizárva
a böjt, örök álma,
a méz, lecsorogna
a nyelvre, hozomra,
a *test* vacsorája
a pénzem, halála
maga,
édesanyalóka.

Irreverzibilis?

Szokott idill.
Ki tudja? Hány
napig nem üt
szíven hiány?

A krózus ősz
magához int,
a szélkező
avarra hint

rubingarast,
nekem, napot.
Clochard idő.
A rámadott

kabátja óv.
Köhöghetek.
A gyógyfüves
cigisgyerek

felé. Tüdőm
emelkedik.
Ma nem leszek
szípus bunyik.

Keresne hölgy
vagy úr helyet,
padomra ül,
szabad, lehet.

Beszélgetünk.
A park üres
szavakra majd
ötödfeles

kolónba zárt
madárzenét
cserél, ha én
zacisletét

aranyreményt.
Talán kitart
a dózisom,
habár a part,

ahol szakad,
nos, az nagyon
közel van. És
a por nagyon.

Szembenézve a nyugdíjas évekkel

*– Az önmagát elfogadó
ember feltámadása,
akár szadduceusként is.*

Előbb még inasként. Fiatalon
furcsállva, feleslegesnek tudva
a gyarló manírt, olykor a haszon
rejtelseit értve meg, félóra
vagy egy perc után, mert a szavakon
túl úgyse lehetne lélek társa
a régmúlt, kinyílt fül sohase fon
hitszönyegeket, de Florens díja
feloldozhatóság köreibe von
embert, valamennyi terhével. Ma.

Rozettát a bűntől szabadulók
vésnének a titkokat feltárni
merő száj fölé, több jelet a csók
sem képes a néma csendben semmi
pecsétkén megőrizni, minek ok
nélkül kifaragni domborművi
kalászt félhomályért, ahol a pók
is csak legyeket szerethet, sámli
biceg térd alatt, mégse, hazudok,
bársonyhuzatokra rogyhatnánk. Mi.

Különben szerényen belesimul
pompás, kicsi ornamentum, testre
szabott, mivesebb térelem alul,
fent, pácfeketére vált színébe,
alig látni, mert itt, ami balul
sült el, nos, az itt a lényeg, lépre
csal őszinte jáger vadat, a nyúl
futhatna a Gubbiót járt szürke
toportyánig, álló füle konyul
véstől, eminens kakast, csőt nézve.

Vagyis végül eljut pőnalizált
múltjával erényig, olykor répa
javát ésszel elcsenve, a kivált
ígéretesebb gyökérben látva
a bűn csáberőit, velük a Pált
Péterrel az ács fiához mért, a
kegyelmet kapó tettel izolált
botlást a feloldozásért újra
a végzetre ráfogni, kitalált
mentségnek előnyt, hamis fórt adva.

Nekem hendikep gyermekteg idő
téríti eszem, kényes szívbéli
igazságok ébresztik a velő
mély rétegeit, kinyúlt agy méri
fel azt, mennyi súly húzza remegő
vállam, bevizezve csuklófásli,
pamut sérvkötő kell nehezülő
tölgytábla, gyalult, csiszolt szálstaflí
beillesztgetéséhez, a tüdő
kapkod, tusakodva, többször hagy ki.

Szerencsésnek ismernek öregen
mégis, hiszen ájtatosnak tűnne
keresztet farigcsálni idegen
szentként a halálra fölkészülve
a templomban, ősbűnt szerepeken,
sőt pózokon át a félszegségre
tekintettel elkenni, nemigen
firtatja pap ezt, boiserie széle
jut, apró melók, meg fusihelyen
intarzia, gyóntatószék dísze.

Osvát Ernő Réz Pál asztalánál

– *Fogy a levegő?*

Indulat helyett bölcsen.

Oxigén nélkül az agy.
Már öregsünk, ahogyan
bárki más. Ámde, ha nagy,
túlfeszített, hamisan

fújtató prést, a tüdőt
tenne próbára jövő,
kézre járhat gyufa, sőt,
pár szivar, noha merő

optimizmus csak a füst
útjait nézni, a két
vége ég gyertyaezüst
életünknek. Szerepét

megtalálná. A hiány
is, mit érezne a szó.
Olykor elszáll. Valahány
testet öltött ragyogó

gondolatnak jut elég
tér, talán, *hol mi* betű
lelkeit visszük az ég
mérlegéig, keserű

indulat helyett bölcsen.

Babitskertben, utószezonban

Felejtsék el a nevünk,
mert szavunk sincs rá, mi a vágy?
Ha már mi se tehetünk
érte semmit, nyári nyugágy
lehetne a szerepünk.
Néha kell használati tárgy.

Talán beleremegünk
hátaikat ringatva, a lágy,
fakó napon, a helyünk
megtaláló kéz
forróságvesztett érintésébe.
Visz magával, pár
hét múltán, egy lomfészter mélyére.

Kilátások a külső párkány és a panorámát biztosító szobabelső között

Létezhetne több változat
a saját igazságodra?

Lennék az ablakod,
üres virágcserep,
mikor szorongatod
a földet, és belép

egyszer nekem, neked,
az életünkbe még
a nap. Csak elhiszed,
keringve jár az ég

kettőnk körül, szirom
szerencsepénz fogy el,
ha van, de majd a lom
nevében áttelel

test, lélek, otthonát
mi adjuk. Emberét.
Nem érti, mért. Ki lát
belénk? A szerteszét

szórt fény? Sosem talál
a tárgyra. Túlbolyong
vakon, hiten. Vagy áll,
fülelve, néma gong.

Akkor ki üsse át,
a küldetés helyett,
nekünk, a csend falát?
Talán, ki számba vett.

Csorbult, repedt edény,
a páli, félthető
agyagdarab, a tény
szerint zsiger, velő

tűzvér szeszélye, szív,
csalóka, szűk terek
cselédje, bárki hív,
hogyan szeresselek,

pokolba ránt szerep,
magam maradhatok,
halálpalánta lep
meg, oly hamis mocsok

világa, póz a mag,
gyökér, szerelmükért
a semmi több, harag
szülötte mind, a bért

cserébe megkapod,
amint kijár, feszít,
repsztt növény, utód
helyett kopogna itt

a sors, nagyon hamar
köszönt az ingatag
jövődre, méla kar
balanszhiánya, agg

idő a mérlegen,
kilengve részeg űr
felé zuhansz, igen,
amit nem, úgyse tűr

teérted Isten, ó,
bezúzza tükrömet,
üvegfalam, fogyó
homály, szilánk vezet

segítve tétlenül
személytelen kezet,
utánad is repül
remény, amíg lehet,

kapaszkodik beléd
az irgalom, ne ess
az utcakőre, véd,
kinyúl feléd heves

tenyér, ököljogot
felejtve, tiszta kört
leírva, átkozott
a prizmalét, gyötört

a glóriája, bőrt,
eret a rámszabott,
az engem összetört
kegyelmi állapot

sosem tehet sebet
viselni kész igék
közé, erőltetett
hasonlatok vigyék

tovább a híremet
csodát kifoszthatók
szavához, örület
szülötte, annyi ok

se vetne rám követ,
amennyi indulat
lakik a rémület
fiában, áldozat

meg eszköz egyazon
memóriára hat,
a kétkedők zokon
veszik, *ha nincs* huzat,

velem, magányomon,
megosztózik bezárt
lakás, a szél oson,
sunnyít, hogy erre járt.

A saját igazságodra
létezhetne több változat.

Vajon így elfogadható
akármilyen (vég)ítélet?

Egy szobabelső erkölcsi auráját bizonyító nyomortézisek

A tüzet
szánd meg
inkább fával,
ne könyvekkel,
vén tudós.

Valamit, *erre*
magadban
csak motyogsz.

Senkire,
semmire,
rá,

majd, nem ütsz.
Szédülsz, ájulsz,
az udvaron is.

Abban bízol.
Fejsze? De
szolgálna?

Talpadról
a gyémántpor
mind lepergett,

szemedből
a holdezüst
mind kiszikkadt,

nem gondol
veled színbor,
állsz, a széket,

épp eldől,
lesed, ha füst
lesz, a szúmart

bútort fény
ölelné, tél
jön, a kályhád

éhes, túl
mohó, te meg
jól megérted,

van kémény,
haszon, végcél
kell, belátnád,

máris nyúl
kezed, viszed,
mintha téged

szolgálna
fejsze, de
abban bízol,

az udvaron is
szédülsz, ájulsz,
majd nem ütsz

rá
semmire,
senkire.

Csak motyogsz
magadban
valamit *erre*.

Vén tudós,
ne könyvekkel,
inkább fával
szánd meg
a tüzet.

Borotválkozás közben, a ki tudja hányadik rehabilitációs osztályon

Elég egy életre.
Én látszom vagy te?
Kép. De ha bennem van
a teremtés homályból
megalkotott tükre, ahhoz
fordulok
szűz napok
alatt, azért, hogy ne változz
meg, azt szeretném, igazzá
tenne szó
hallható
halála, kérdés, felelj rá –
Még kaphatnék-e
tőled, a legjobban
szeretett önmagadtól
reményt az életre?

Haiku vagy lelki tükör?

Testem, kihazudhatnál
még annyi igazságot
magadból, ami kevés
az élethez, de a jó
halál kegyelméhez meg
a gyógyuláshoz elég.

Ki vagy? A bűnbánat angyala?

Léted velünk igazolnád?
Vigasztalva bennünk,
ránk, utódainkra

leheleted helyett
a szádból láng lövellt,
de hamar életet,
reményt adtál. Mi cselt

sejtettünk mögötte
a rettegők sokat
látott, szenvedésre
hagyatkozó, tudat

nélküli testeként.
Mire fölismerjük,
hogyan van lelkünk, arra

már a Tiéd. A fényt,
az alamizsnád szűk
markodból hullatva

ránk, utódainkra,
vigasztalva bennünk,
léted velünk igazolnád.

A legtisztább pillanat tranzitushimnusa

tűnt utakra tértek lépteit
hívja csend
a tiszta hangok
arctalan reménye
bennem
csak szavak születnek
értem
szél zihál
kifulladás tér
kvadrumába rogyva én új
kört körökhöz úgyse tudnék
adni többet
elkopott már
lábaim alatt az érdes
milliónyi kő is
alszik
gyertya hold
imák se fújják
rá szememre vak vezeklő
lengelepke lángvilágát
hajnalig
de tisztuló kép
vár utána
oszlopokhoz
visz pupillarést
elérhet

boltozatra festhető fényt
szentek árnyai fölött

ív

hajlik

összeér gerendák
tömbsorával

újra látom

őket

egy a sorsuk

embert

élve túl

megannyi testvér

mind

talán időtlenebb por
testük oltalom

ha lélek

félthető rigóalakban
száll elém

az édenekben

elvesző madár kerül meg
percekig

falak fülelnék

tollait

hiszen tanúként
mozdulatlanul szeretnek
bárkit

ércharangra hagyják
tűnt utakra tértek lépteit

Ubi caritas

Kézfogó, aratás után a kocsmakertben

Teremtett pillanatképek?

Zuhanni kész sugár elől
kitér a fal,
forog mihaszna föld, kidől
a nagykazal

fejű csapos, csupasz dorong
fogadkozik,
tavaszra nemhiába zsong
felette gyík

elől repült bogár, rügyet
nevelve hajt
ki, mint családfa, képzelet
fiára bajt

sosem hoz április, gyerek
gyalogmesét
repít a gólyaénekek
felé, ki vét

a szó hibái, félrejárt
beszéd miatt,
ki ellen is keresne párt
a csend sokat

kibírt banyája, vén torok,
azon bukik
be most a sült az asztalok
mögött, a szik

teremtett pillanatkép

ma, délibáb, a józanok
helyett a tánc
se botlik el, bokázhatok,
naná, a ránc

a szoknyaszélen és legyűrt
bugyid nekem
jelent csodát, az összeszűrt
levet nyelem

belőled én a szeszvakok,
süketfülű
gyomorbakák között, ha pók
a légymenű

javát mutatja meg nekünk,
elég csak ez,
takarja, hogy hová megyünk,
de megfelez

velünk időt, miért legyünk
mi mások, ó,
az esküvőnkre készülünk,
falunlakó

teremtett pillanatképek.

Nászfalunkban, éjszakai angyallebegésünk után

Nézd, milyen hamar
kihalt lett az ég,
már nem is tudunk
a csillagokról,

hangya port kapar
a földön, de még
nincs eső, agyunk
merít a nyomból,

egy az út, ugar,
pokoltűzben ég
nap, leválhatunk
a szárnyainkról.

Első házunk szerelemrejtekében

Most megmagyarázhatatlannak lenni
könnyebb. Fejszével vetkőztetett fák
fölöttünk, sóhaj, sikoly tanítják
titoktartásra mind, élethossznyi

hasadékaikban meglapulhat
csukott szárnyú őrangyal, szeméből
mézes gyantakönnyet ránk ha dörzsöl,
aranyborostyán szívünkhöz illat,

ringó ölhöz öl, bölcső gyerekhez
úgy tapad, a múlt lombfüggönyét nem
húzza össze semmi. Mondd, mit érez,

vagy csak sejt meg a gerendasorhoz
simuló meztelen fény a vérem
lángjából, hogy azt kéri, meg ne változz.

Húsz esztendőm hatalom?

– *Jelesebb házassági évfordulónkra.*

Asszonyöl glóriája,
szűz éhség lebeg a levegőben,
ötvenes örömök, próbára tett
statikával. Szerepcserék helyett
fölöttem úszol a lemenőben

lángot vető napban, izzadtságban,
kislakás kilencgyerekeseknek,
bükk emeletes ágyon ölellek
magamra. (A felső szint korlátlan

lehetőségeit kihasználva
legalább három fészek rakható
itt a gólyaváráshoz.) *Ringató?*
Haza a magasban? Kötél, pányva

nélkül? Ígéretesebb könnyűnek
lenni, pláne, ha elszárnyalásból
megbukta járja, két vágytanártól
hiába tanulnánk, elvesztettek

egymásért, egymásban minden nyomot,
de általunk magukra találnak,
békésen, kritikusok falának
nem vetik a hátuk, foglalkozott

velük épp eleget a kenyere
miatt sok ítésh, a megértésük,
a szeretet (hiánya) címén, szűk
agyban, ahol nemigen van helye

dőlt vitorlának meg *eszméletnek*,
viszont nálunk megingathatatlan
bizalom tesz emberré a katlan
kéj, a plafonközeli ép lelkek

számára párba zárt különböző
nemet, hogy legyen, lehessen közös
igen, a vonhausaus ködös
emlékek elhagyásával elő

is bukkan valami távlat, egy csúcs
hétköznapi emelkedettségünk
pupillazsákmányaként, ráérzünk
a libidóparnasszusra, passzus,

előírt út kényszerét kerülve,
elfogadott, elfogadhatatlan
teremtésre sose bontva halkan
közeledő világunk, a fürge

röptű kilenchónapáldott idő
visszahozza a múltat, abba nő
bele babérillúzió, a nő,
a férfi benne – egyaránt – kézbevehető

irodalom, átlapozza őket
fehér függönyünk szele, szemérem,
ugyanúgy cirógat, mint az érdem
nyelvére lefordítható élet,

innen, onnan feltámadó huzat,
szememre szorítalak, a pillám
lehunyva őriz, csukott ablak, lám,
felébreszthetetlen az indulat,

ennyi kell hozzá, és az idegen
ész csak az ingerküszöbünkig ér,
az elcsendesülés tintája vér
szerint szül egyazon jót bárkiben,
gyermek a glóriája.

Múlt? Jelen? Jövő?

Egyetlenem,

mert ki nézné a szegénység szégyenét,
kihűlő lakásban a lehetetet,
csak behunyt szemmel kerestem a melled,
és vártam a simogatásra adott

válaszát, bimbóid az ujjaimnak
tárták fel titkaik, de mégse tudtam
legyőzni a nálam erősebb, örök
féltékenységem, most itt az idő, te

bebizonyíthatod, hogy az enyém vagy-e

hozzámhúzódva hetekre, a téli
hónapokra, nekem élsz, és nem leszel
a hideg játékszere, megdermedő,
ruhádba rejtve is cédameztelen

múzsája fagynak, borzongó bőrödre
a csók birtokjelét ezért ráteszem,
így maradj már az embermínuszokban,
bár kétségbevonható, tulajdonom,

egyetlenem.

Az újrakezdés illúzió?

Majd éjszaka kellene elmennem
itthonról, megkímélve mindegyik
apróságot, *akkor* az utolsó álom
felhőtlen meséit felkínáló

ágyak, takarók ölelésében
biztonságot nyújtó esély fénylik
még arcélükön, a hold, *vele* tisztázom
kontúrom helyét, míg rám süt, s mozgó,

alkoholbeteg, szűzrákot forró
lázban ringató feleségem szól
őszintén, alvás közben magában,

bár alighanem hozzám, s én, gyarló, *innen*
mondhatnék akármit az ajtóból
búcsúzásképpen, bár jobb a csend. Beláttam.

Felhőtlen hónapjaim után, a különórakényszer áldásaként megismert angoltanárnőről

Sokáig kerestelek, te segíts
a lányaimnak, és most rád mutat
mindenki, mintha *ettől* sihedernőstény
lennél, kimondhatatlan szavakkal

gazdagságot érzékeltetve. Beach
jut erkölcsi sivatag, indulat
útvesztőtől *messze*, távoli élmény
meg gyermekben felsíró haláldal

helyett, és ezt csak mi akartunk, mi,
mindössze ennyit. Elérhetetlen
cél maradt még az is, hogy egyszerre

fogalmazzuk meg, végleg elmenni, *innen*,
jobb, mint gyöngyöt a tengerfenéken
találni, aztán visszadobni a mélybe.

Ahogy a testem, egyetlen éjszakánk megőrizhetetlen?

Elvenné tőlem?

Az utcafény?

Az árnyék még saját.

Más? Sohasem.

Mikor hozzám darált
hangra nekem

felelnem kell. A tárt
kar, (ő), ha velem
kerül fél párba, zárt
lesz, a nevem

szeretné tudni, nászt
könnyez a szem,
maradjak, mondja, hát
összeszedem

magam, lépek, csak át,
(ő)rajta, kezem
kinyitná ajtaját,
és a helyem

az utcafény
elvenné tőlem.

Feuilleton

Te. Én. Még az ágyban. Vagy azon kívül sosem lehetnénk a teremő folytatás arcmásai, amikből a szem úgy találna ki a fényre, akár a pirkadat vagy a gyermektelen hazugság, ha már szabad beszélünk egymásról? Fölkelek, a tested éjszakai lüktetését, a szeszek paraszától még szikrázgató nyomokat, mint érzelemgagyizó, magammal viszem a boltig, és ahogy a mosatlan, csorba kés, rásugárzom a nyitásra várakozó napra. Alacsonyan jár, fogyó ereje kevés a kijózanodás rítusához. Kisvártatva beengednek, a szokás hatalmától vezérelve a gyümölcseim megveszem, aztán visszaballagok a januári eszem szerint is hideg lakásba. Elnézem, alig cserélsz levegőt. Alszol? Teát készítek, a félsz erősödik bennem, mi lesz velem, esetleg föladta a tested, retesz a jövőmnek. Egy darabig biztosan. Nem. Érzem, a halálod olyan kevés volna, hogy megváltoztassam a saját életem. Csak a biológiai csodát használom ki, maradhatott benned annyi meleg, amivel beérem, odafekszem az öreg, ötvenes, esetleg negyvenes öledhez. És erre megmozdulsz. A megkönnyebbülés

tudatában utoljára alám
gyűrlek, mert kirakható vagy. A szám
szavakat keres már, a távozáshoz. Minek
csókoljon. Mégis, a magányig, átöleljelek?
Én. Te? Még az ágyban. Vagy? Azon kívül sosem.

Nullum crimen

(A szél ölelésében.
Menekülnénk. Mint a por.
Csillámglóriánk előtt.)

Ősz. Aranykék levegő.
Ráharapni élvezet.
Ó, édentermészetünk
irigy tudósszösszenet

szülötte? Mintha bércek
felé vennénk az irányt,
fogy az oxigén, zihál
férfi és nő a lehányt,

szerteszórt ruhák mellett,
csúcsközelben testhegyünk
déli oldalát a nap
se járja be, csak legyünk

egymásban önmagunkon
kívül a zuhanni kész
félrelépők, titokban
tartott orom kéjmerész

meghódítói, aztán
zsigertetők pontjain
letagadott emléket
hagyók, ahol néha kín

tanúi vagyunk, bár férj,
feleség nem miránk vet
célkeresztes pillantást,
de, ha megzörren helyet,

rejteket kereső nyúl,
mókus lábai alatt
avar, nekik menedék
nem jut, friss nyomaikat

ragadozóbüntudat
segíti elvezetni
a feledés honába,
ott, majd, a négytenyérnyi

fedél, meg talán közös
ágy predestinációk
csendárnyékában megóv
minket is, és fél a pók

tisztességhálót szőni
képmutatóan röpke
életeknek, azért, hogy
szemünk fényét megtörje.

(Csillámglóriánk elől
menekülnénk, mint a por.
A szél ölelésében.)

Az eljegyzésig a bölcsesség szeretetével

Most a tapintat sem beszél,
árulkodik helyette más,
mert az elmaradó hatás
nélkül is tudható, a fél

doboz gyógyszer depresszió
meg a labilis partnerek
támasza, én inkább vetek
egy pillantást a friss dió

nyers illatától áthatott
ősz gyümölcsöstálra, kék
szilva mellett gyűrű, nyakék
egyszerre tesz ajánlatot

magát ismerő emberi
gyengeségnek, az éhező
szemem érzi a drágakő
fényét, de a nap ráteszi

mindjárt a kezét az enyém
előtt a korareggeli
tűzre, karátban ízleli
az odaadást, majd felém

fordítja a nő homlokát,
akár szűzüveg ablakon
ébredő ragyogást. Vajon
meddig tart? Néhány percen át.

Örökkévalóságig. És
itt, almákra szemérmesen
arcpírt ha újra visszacsen
a nyár, megsegít annyi kés,

ahánnyal kihámozható
héjából az őszinte hús,
a ráncatlan zamat, a dús
lé vagy a hozzámillanó

évszakok sora. Még a fát
észhez térítő föld, levél
szép. Nagyon. Ami elvetél,
az a szín lelkével se lát.

Így a jó. Innen nincs tovább.
Már nincs hova érni. Talán
ezért, a mag belső falán
tilos volt bárkinél simább

ujjamnak rátalálnia
az éjszaka ölet velem
megosztóra. Túl a nevem
csendjén, amikor annyira

éles a hallgatás, karom
lefogta, a simogatás,
kérte, legyen üres lakás,
parázs kín emléke, korom

lepte magányé. Özvegyen
tőlem csak gyereket akart.
Letagadott korába mart
bele, vére serkent, hiten,

elvakultságon kívül is
kívánta a testem, ahogy
a sajátjából egyre fogy
a remény. Kettőnk hamis

múltjává teszem. Ágyfehér
szobájában állok. Erő
lehetnék? Amíg az idő,
a válaszra szabott, a tér

titkain át visszhangszavak
fölé emel, kimondhatom
neki: maradok. Alkalom
ennél jobb úgyse lesz. Hacsak

a betegsége nem előz
meg. Fél? A meddőségemet
a méhébe zárhatom. Szeret?
Gondolom, a kedvemre főz.

Parókás tegnapja mögül
fekve néz a tükre után.
Odaadom. Erre sután,
lassan, mosolyogva felül.

Színészházaspárként, lelépve a világot jelentő deszkákról

Egymáshoz őszinték vagyunk, azt lehet látni
az öltözőablakunkon keresztül.

Annyit kivesz belőlünk a szerep
esténként, hogy nem tudunk egymásnak
játszani, hazudni, pedig rajtunk
a smink, mimikánk utóélete

vérrel telíti arcunk, sose lep
meg minket vendégripacs könny, várnak
rá pityeredők, nekik adhatjuk
a függöny után, a holnap tele

még próbatételekkel, remegő
szájjal nem járjuk körül vágyakból
meg se született szavaink, csók sincs,
csak ülni a tükreinknél, mire

elcsendesedne pózokban erő,
addig, kettőnk árnya lelket gondol
nőbe, de a férfiba is, fénykincs
szegénye, a hold ezért nézne be

az öltözőablakunkon keresztül,
egymáshoz őszinték vagyunk, azt lehet látni.

Kapcsolat

– Egymásért, egymásban, betegen.

Énnekem keresnél helyet vagy másnak, és
bízgat még néhány vendégévnnyi rettegés,

hát nyomaimba ültess pihenni
tárgyaim s a szem nyelvére mégis
lefordított éjszakám, de védj kis
fénnel a feledéstől, vezess ki

gondolatban a sokszor nekembotorkált
ajtókon át a közös teraszra,
fogd a korlátot,

ilyenkor mindenki kapaszkodik,
szorítsd mihaszna
erővel, fojtsd belé gyenge lepkeformán

ujjaiddal a nyarat, tirádák
forrósodjanak fel, a rajongó
ornamentikák, s a láz terád ró
annyi terhet szerepként, mi rám várt

eddig, a halott fém egy darabja érként
lűktessen neked, életre keltse
a csend kétségeit, s várj a testre,
bár mögéd úgysem kerül, hogy ráhelyezze

fázós, hűlt kezét a sötétben, ha félne,
a már melegebb vásra, nem a tiédre.

Házassági évforduló napján, a kórházi látogatás idején,

vár az első nem közös ágynál,
és mintha nem tudnád, hogyan kellene
egy nagybeteg nőt nézni, mások szeme,
sóvár, hazug kéj nem takarhatja be
most, csak te légy testének élő jele,
míg múzsád mozdulatlan, alvó öle
vár az első nem közös ágynál.

Talán szerelem, örökké sclerosis multiplex

Sokáig azon mérhette föl a lelkétől
csak kölcsönkapható erőt, hogy terítésnél
túlhajtogatta a szalvétáit. Erényhű,
apró mozaiklap lett az összes, alsó szél
a felsőhöz számárvezetős pontossággal
illetl, harminckettednyi területek mögött
az utolsó években mindig
tizenhatodnyiak, nyolcadok, telt negyedek,
sértetlen felek rejtőztek, összeküszködött
csodaegésként. Aztán kihajtogatva, már
a köröm, az ujjbegyek nyomait viselte
magán a mintázat, a szín, a préseltpapír
anyag. Az egészség friss ocsúját, a szinte
gyerekes mozdulatokkal megformázható
akaratot. Jelképekké válhattak az ép,
szakadástól megmentett, egyszer használatos
semmiségek. És asztalbontáskor a tétlen,
az utolsó hetekben mindig
váró száj nyoma rajtuk, akár a csók. Enni
nem tudott. Alig. Később reményorigamit
játszott, hisz nem kívánhatta, hogy betegsége
gyűrje, széttépkedje mindazt, amit alakít
az utolsó napokban mindig
vagy még az agy az engedelmeskedni vágyó
valóság. Végül a lassú monológok
sora. Mért vágtam volna a szavába? Aki
hallgat, annak nem köszön a halál? A csendből
kikopva megtart az idő, a tér? Elveszít?

A világ idegek egyre tompuló álma?
Nem lennék jó Krisztusnak. Mondogatta. Szöget,
keresztet nem éreznék, senkiért sem fájna
a testem. Megmentette az élet előlem
a szenvedést. Így, a hangjaival bocsátott
meg a némaságomért. Segített búcsúzni.
Az elmenő, a maradónak. Nekem. Kezét
az utolsó órákban mindig
ráemeltem a kispárnájára, az ágyán
mellette fekve felém húztam. A férfivért
kereső nő lehetett, tenyerébe tettem
az arcom, elképzelt, régi simogatása
feloldozott. Láttá, mert hideg bőre ismert,
képtelen vagyok viszonzatlan simogatásra.

A szülészfőorvos vezeklőimája a házastársa egészségéért?

– *Vajon családi?*

– *Hysteroctomia?*

Megcsalhatlak?

Aztán

soha többé?

Kortalanul,

most, velem élsz.

Úgy figyelek

rád, hogy elég

lesz remegés

nélkül a comb

titkaitól

várni a tíz

ujjnak adott

mozdulatot.

Kis keresés,

lelkierő,

kellhet azért

még, ha simulsz,

rám. Szerelem

hamva se jár

át. Kialudt

láng, steril ágy

nikkelacél

váza ragyog.

Holdsugarak
sávja helyett
ébred a nő
benned. Esélyt

kérsz, magadért.
Megmutatom,
mennyre jó
így. Ügyelet,

kórtereméj
gombol, a két
néma kezéd
rajtam, a slicc

nyílna. Te félsz,
vért keresel
bennem, a múlt
kénymait.

Bűn, ma, segít,
ittmaradó
szűzmedikát
képzelek el

vágyaidért.
Test követel
testet, erény
halna meg, és

túlleszel, ó,
kríziseken,
majd *hazavársz*,
mint jelenés,

gyógyul a seb,
új zsigerek
lelke cserél
édenidílt

meztelenebb
húsrá. Talán
elhihető.
Addig a mag

lúktat a csók,
évabeszéd
néma helyén,
míg *hazamész*.

Akkor az én
szent betegem,
az se leszél,
csak feleség.

Soha többé?
Aztán
megcsalhatlak?

Családos szerető a hűségről, korrekciós műtét után

Elhamvadsz, csókcsikk?
Hogy lennél sansz,
mint férj, akárhol?
Vén sáravarban,
talán.

Nő vagyok még.
Egy vak erdő.
Bennem úgy ég
fejszehím nyár,

hogy sosem vár
tűzre, féltő
félszavam már
nem lehet hő,

lángra hintett
gallysereg ujj
máshogyan lett
szűz tapintás,

kérges év, társ
szülte szú, új,
mélybarázdás
seb. Ne nézz, hullj

csak rám, rám, csókcsikk,
és fellobbansz,
gyilkos parázstól,
vén kéjavarban,
talán.

Vetköztető simogatások helyett óda egy lepedőcserénél segédkező medikához

– Szabó Lőrinc életművét
gondozó D. M. és K. L.
tudósoknak, szeretettel.

férfiként
ha múltam

cinke cinke verdeső
sárga feltja égető
szégyen elfelejthető

szín sosem lehet ne bízz
bennem ágyra járt csiriz
dísze lettem ősi fríz

hímkalitka vére zár
emberébe testbarát
műanyag csövet kilát
rajta lélek ó a nyár

merre tűnt a meztelen
tisza tél ruhára vár
koldusom takarja már
nőfehér köpeny milyen

szobra lenne kultikus
mozdulatnak egy vitus
párba táncba ránt a hús

még hajolj fölém szemem
hunyva láng a kórterem
nap ragyog te lásd mi nem

ki voltam
férfiként

Giorgione képe a pestis idején elvesztett kedveséről

*– Jó, ha imádkozik,
a kezében cserépdarab
vagy ecset van?*

szavak
elvakartak
sebek
mégse festek
velük
mert a színük
a vér
dermedő tér

modell
teste sem kell
nekem
több a két szem
a zárt
nyílna egy várt
napon
élsz a vásznon

mikor
majd utókor
tekint
múltra rád mint
saját
arcra és lát
reményt
vak tükörfényt

A szarkofágodra felvéshetetlen himnusz

Rádnyitottam az ajtót, mintha lábadozóra
kellene szomszédként odafigyelnem.

Korábban mindig és aztán sohasem.

Szinte látom, fekszel, vársz, én keresem
a mankód, azzal is te vagy a szentem.

A tested őrizted vele, ahogy zongoraóra,

balett védi a serdülő lányokat.

Amikor a mozdulatok szigora

megóvhatja a szétnyíló, sehova
se tévedő combokat, a pillanat

hangjai lenyűgöznek füleket meg ujjakat.

Korábban mindig és aztán sohasem.

Megigazított lepedődre nekem

mégis szabad volt leülnöm, a takaród alatt

megismerhetett a kezem, a lassan sorvadó

idegvégződés mélyülő csendben

számoltak a simogatással, tétlen

termékenység a passzív nyelv lefordítható

kifejezőeszközeit kérte segítségül.

Tűrésre ítélt odaadás biztatott, engem.

Pózkodba zárt erény, sóvár képmutatás, hírem

a házban görcs helyett igent szült. Szó, beszéd nélkül

a néma őszinteség többet mutatott a szűz
akaratából, mint a paralízis,
csak azt kérted, ne legyen soha hamis
az öled, ha befogadni nem képes,
legyek a szádé, ahol a szerelmes
fogaddal még érezheted, magjaimban ott a tűz.

A vers a megszemélyesített
én önkifejezési eszköze.
Több, mint bármilyen lírai
törekvés életben tartásához
nyújtott segítség. A jövő
emlékezete. Halhatatlanság.
Jézus ma már fellelhetetlen
keresztje. Talán vele
könnyebb elfogadni mindazt,
ami elfogadhatatlan.

9 789632 274676

ISBN 978 963 227 467 6

Ár: 1490 Ft